

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სადოქტორო პროგრამის სახელწოდება: ანთროპოლოგია / Anthropology

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: ანთროპოლოგიის დოქტორი/ PhD in Anthropology
სწავლების ძირითადი დარგი/ სპეციალობა: ანთროპოლოგია

პროგრამის მოცულობა კრედიტებით: პროგრამა არის სამწლიანი, სასწავლო კომპონენტს ეთმობა 60 ECTS კრედიტი.

სწავლების ენა: ქართული ენა

სადოქტორო პროგრამის ხელმძღვანელი: თსუ პროფესორი ქეთევან ხუციშვილი

პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

დასავლეთ ევროპასა და ამერიკის შეერთებულ შტატებში ანთროპოლოგია მიიჩნევა ჰუმანიტარულ მეცნიერებად, რომელიც ადამიანს შეისწავლის სოციალური, კულტურული და ფიზიკური განზომილებების მიხედვით, ხოლო კვლევის უმნიშვნელოვანეს ელემენტად ეთნოლოგიური მიდგომები წარმოგვიდგება. ამავე დროს არსებობს ანთროპოლოგიის გაგების განსხვავებული ტრადიციები (მაგალითად, ფრანგული სკოლა ანთროპოლოგიას სოციოლოგიის ქვედარგად აღიარებს, ანგლოსაქსონური ტრადიციით იგი ოთხი დარგისაგან შემდგარი პოლიდისციპლინური მეცნიერებაა და სხვ.). განსხვავებული მიდგომა იყო ჩამოყალიბებული საბჭოთა სივრცეში, სადაც ტერმინით – ანთროპოლოგია მხოლოდ ფიზიკური ანთროპოლოგია აღინიშნებოდა. პოსტსაბჭოთა პერიოდში გაფართოვდა მისი მნიშვნელობა. ანთროპოლოგიური კვლევები დღეს გულისხმობს საკითხთა ფართო სპექტრს, რომლებიც დაკავშირებულია თანამედროვე მსოფლიოში ადამიანისა და საზოგადოების არსებობის სოციალური და კულტურული ფორმების შედარებით და გლობალურ შესწავლასთან.

ა) პროგრამის მიზანი: პროგრამის მიზანია, მოამზადოს თანამედროვე ანთროპოლოგიური მეთოდების, თეორიებისა და პრაქტიკული ცოდნის მქონე სპეციალისტები, რომელთაც შეეძლებათ მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანონ თანამედროვე ქართული სახელმწიფოს შენებაში პრაქტიკული კვლევების განხორციელების, მოვლენების პროგნოზირება-მართვის უნარისა და რეკომენდაციების შემუშავების გზით, სავსე სამუშაოების ჩატარების, დაკვირვების, ინტერვიუების, პროგრამული დოკუმენტების ანალიზის, მასობრივი მედიის საშუალებებში მოცემული ინფორმაციის ანალიზისა და სხვა ანთროპოლოგიური მეთოდების გამოყენების საფუძველზე, **ანთროპოლოგიის სადოქტორო პროგრამის საკვლევ პრობლემათა ნუსხაში** შედის როგორც მაკროანთროპოლოგიური, ასევე მიკროანთროპოლოგიური თემები: ანთროპოლოგიის ისტორია, სიმბოლოთა სისტემები, ეკონომიკური ანთროპოლოგია, გენდერული ურთიერთობები, მიგრაციები, ეთნოსთაშორის ურთიერთობებზე მოქმედი ფაქტორები, ეთნოსთა მშვიდობიანი თანაცხოვრების ტრადიციული სისტემები, სხვადასხვა სახის კონფლიქტები (იქნება ეს ეთნიკური, რელიგიური, სოციალური თუ სხვა), და სხვა. ამავე დროს, არანაკლები მნიშვნელობისაა არსებული ეთნოგრაფიული რეალობის (ეთნიკური თუ ეთნოგრაფიული თავისებურებების) ფიქსაცია, რიგ შემთხვევებში ზოგიერთი ტრადიციული ელემენტის აქტუალიზება (მაგ. სოციალური

კონტროლის მექანიზმები, ურთიერთდახმარების ფორმები და სხვა). ასევე თანამედროვე პირობებში ჩვენი ქვეყნისთვის მნიშვნელოვანია მსოფლიო საზოგადოებრიობის ყურადღება ეთნოგრაფიული მახასიათებლებითაც მიიპყროს და ისინი მარკეტინგული თვალსაზრისით გამოიყენოს. რეგიონული თვალსაზრისით **უპირატესობა მიენიჭება** კავკასიისა და შავი ზღვის აუზის რეგიონების კვლევას; კავკასიისა და შავი ზღვის რეგიონის ქვეყნების ეთნოგრაფიული რეალობისა და თავისებურებების, ანთროპოლოგიური პრობლემების მცოდნე კვალიფიციური სპეციალისტების მომზადებას. მათ მომზადებას პრაქტიკული მნიშვნელობა აქვს თანამედროვე ქართული სახელმწიფოსთვის, რადგან დღეისთვის და მომავალშიც ქართული სახელმწიფოსა და პოლიტიკის განსაკუთრებული ყურადღების ობიექტი უნდა იყოს რეგიონში ისტორიული და მიმდინარე ეთნო-კულტურული პროცესები. რეგიონის ანთროპოლოგიური კვლევის აქტუალობა ქართული სახელმწიფოს გეოპოლიტიკური მდებარეობისა და სახელმწიფოებრივი მშენებლობის დღევანდელი საჭიროებებიდანაც გამომდინარეობს. საქართველოს გაუმწიფდება სახელმწიფოებრიობის განმტკიცება და განვითარება თუ არ ეყოლება სპეციალისტები, რომლებიც სათანადო ანთროპოლოგიური ცოდნის საფუძველზე შეძლებენ პროგნოზირებადი გახადონ საქართველოსა და მის მიმდებარე რეგიონებში მიმდინარე ეთნო-კულტურული პროცესები.

ბ) პროგრამის შედეგი:

ა) ცოდნა და გაცნობიერება : ანთროპოლოგიის დოქტორი სიღრმისეულად ფლობს დარგში შემუშავებულ თეორიულ და კვლევით მეთოდებს. იცის ანთროპოლოგიის განვითარების ძირითადი მიმართულებები და უახლესი კონცეფციები; აქვს მეცნიერების უახლეს მიღწევებზე დაფუძნებული ფართო, ღრმა და სისტემური ცოდნა ადამიანის კულტურასა და სოციალურ არსებობის შესახებ, შესაბამისი კომპეტენცია კულტურულ, სოციალურ და ქვეყნით საკითხებში, შეუძლია მონაწილეობის მიღება ეთნიკურ პრობლემათა განხილვა-მოგვარების მიმართულებით წარმართულ საქმიანობაში; აქვს პროფესიული კომპეტენცია ანთროპოლოგიური კვლევის ცალკეულ ქვედარგებში, რაც შესაძლებლობას აძლევს მუშაობა წარმართოს საერთაშორისო სტანდარტის დონეზე, ობიექტური და ახლებური ხედვის საფუძველზე გადააფასოს არსებული ცოდნისა და ღირებულებების გარკვეული ნაწილი. მას შეუძლია იმ ახლებური კვლევითი და ანალიტიკური მიდგომების შემუშავება, რომლებიც ახალი ცოდნის შექმნაზეა ორიენტირებული; აცნობიერებს ანთროპოლოგიის ადგილს თანამედროვე ჰუმანიტარული ცოდნის სისტემაში. ახალი მიდგომების გამოყენებით აანალიზებს ყოფისა და კულტურის ფუნქციონალური ელემენტების არსს; განიხილავს საზოგადოების მახასიათებლებს, როგორც დიაქრონულ ასევე სინქრონულ ჭრილში; აკვირდება მიმდინარე ეთნო-კულტურულ პროცესებს და აკეთებს პროგნოზს მათი განვითარების პერსპექტივების შესახებ; იცნობს სამეცნიერო კვლევისა და განვითარების ხელშეწყობი ეროვნული და საერთაშორისო სამეცნიერო ფონდების მუშაობის პრინციპს და საგრანტო პროექტების, სამეცნიერო პუბლიკაციების შედგენის საკვანძო მომენტებს. კურსდამთავრებულმა იცის ერთიან ევროპულ საგანმანათლებლო სივრცეში მიმდინარე ძირითადი პროცესები, საქართველოს უმაღლესი განათლების სისტემაში მიმდინარე რეფორმის არსი, ბოლონის პროცესის მახასიათებლები და მისი ძირითადი ამოცანები, საუნივერსიტეტო კურიკულუმის შემუშავების ძირითადი პრინციპები, ავტორიზაციისა და აკრედიტაციის მოთხოვნები; ფლობს უმაღლეს სკოლაში სწავლების მეთოდების საფუძვლებს, აცნობიერებს მის მიზნებსა და შედეგებს.

ბ) ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი: ანთროპოლოგიის დოქტორს შეუძლია იპოვოს კომპლექსური პრობლემების გადაჭრის გზები, ახდენს უკვე არსებული ცოდნისა და მონაცემების ახლებურ ანალიზს, მას შეუძლია შეიმუშავოს ახლებური კვლევითი და ანალიტიკური მეთოდები, მიდგომები, რომლებიც ახალი ცოდნის შექმნაზეა ორიენტირებული. შეუძლია დამოუკიდებლად აწარმოოს კვლევა თანამედროვე

სამეცნიერო კვლევითი და ანალიტიკური მეთოდებით. შექმნას მეცნიერული ღირებულების მქონე საკვალიფიკაციო ნაშრომი და პუბლიკაციები; შეძენილი ცოდნა და კომპეტენციები წარმატებით გამოიყენოს პრაქტიკაში, სამეცნიერო დაწესებულებასა თუ უნივერსიტეტში მუშაობისას. შეუძლია დარგის სამეცნიერო აპარატით ოპერირება და წარმატებული სამეცნიერო თანამშრომლობა მომიჯნავე ჰუმანიტარული დარგების წარმომადგენლებთან; შეუძლია გააანალიზოს და კრიტიკულად შეაფასოს როგორც თავისი, ასევე სხვათა სამეცნიერო საქმიანობის შედეგები; შეუძლია არა მარტო შეიძინოს და დააგროვოს ცოდნა, არამედ სხვებსაც გადასცეს იგი; შეუძლია კვალიფიციურად მოამზადოს დარგის ცალკეული დისციპლინის სასწავლო-მეთოდური მასალები; შეუძლია ანთროპოლოგიასა და მის მომიჯნავე სამეცნიერო დისციპლინებში მიღებული სამეცნიერო საქმიანობის შედეგების პროფესიული კომენტირება და განზოგადება. შეუძლია შეადგინოს სასწავლო-საგანმანათლებლო და კულტურულ-აღმზრდელობითი პროგრამები/ პროექტები და სხვ. აქვს ემპირიული მასალის ანალიზისა და ინტერპრეტაციის უნარი, შეუძლია საკვლევი საკითხის მკაფიო იდენტიფიცირება, კვლევის მეთოდისა და თეორიული ჩარჩოს ადეკვატური განსაზღვრა და დასაბუთება, მასალის მოძიება, კრიტიკული ანალიზი, სისტემატიზაცია, ემპირიული და თეორიული მასალის შეჯერება, კვლევის შედეგების პრეზენტაცია ზეპირი და წერილობითი ფორმით. კურსდამთავრებულს შეუძლია დარგობრივი სამეცნიერო ტიპის ტექსტების შექმნა და შესაბამისი თანამედროვე სტანდარტების მიხედვით გაფორმება და არგუმენტირება აკადემიური ფორმით; კურსდამთავრებულს აქვს აკადემიურ გარემოში საჭირო ტექსტების (სამეცნიერო ნაშრომი, რეცენზია და სხვ.) შექმნის, მათი შეფასებისა და პრეზენტაციის უნარი. შეუძლია ელექტრონული სწავლების საფუძვლების, მეთოდოლოგიის, ტექნოლოგიებისა და პრაქტიკის კვლევა/სწავლებაში დანერგვა. შეუძლია სამეცნიერო კვლევების შეფასება და კვლევის შედეგების სხვადასხვა ტიპის აუდიტორიასთან სათანადოდ წარმოჩინა, სხვადასხვა მიმართულების სამეცნიერო პროექტების შემუშავება ან/და დახვეწა პოტენციური პარტნიორებისა და დონორებისათვის მიმზიდველი ფორმის მისაცემად. შეუძლია სილაბუსის და საგანმანათლებლო პროგრამის (კურიკულუმის) შემუშავება და შეფასება ბოლონიის პროცესის, ევროპული სტანდარტების, ავტორიზაციისა და აკრედიტაციის მოთხოვნების გათვალისწინებით; შეუძლია სწავლების თანამედროვე სტრატეგიების პრაქტიკულად განხორციელება, სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლების მთავარი პრინციპებისა და კომპონენტების სასწავლო პროცესში დანერგვა; სწავლების ინტერაქტიული მეთოდების წარმატებით გამოყენება; შეუძლია შეადგინოს სასწავლო-საგანმანათლებლო და კულტურულ-აღმზრდელობითი პროგრამები/ პროექტები და სხვ.

გ) დასკვნის უნარი – კურსდამთავრებულს აქვთ ანალიზისა და სინთეზის უნარი (კოგნიტიური უნარები); სწავლისა და კვლევის დაგეგვმა-ორგანიზების უნარი (მეთოდოლოგიური უნარი): სხვადასხვა წყაროებიდან ინფორმაციის მიღებისა და გამოყენების უნარი (ტექნოლოგიური უნარები); ანთროპოლოგიის დოქტორს ღრმა ანალიზის შედეგად შეუძლია კვლევის არასრული და წინააღმდეგობრივი მონაცემების კრიტიკული ანალიზი, სათანადოდ შეფასება და ამ შეფასების დასაბუთება; რთული და წინააღმდეგობრივი იდეებისა და მიდგომების კრიტიკული ანალიზი, სინთეზი და შეფასება; სწორი, სტრატეგიული და ეფექტური გადაწყვეტილების მიღება. შეუძლია დაინახოს მთელის ნაწილები, მათი ურთიერთკავშირები და ერთიანობა;

დ) კომუნიკაციის უნარი – ანთროპოლოგიის დოქტორს შეუძლია წერილობითი და ზეპირი ფორმით კომუნიკაცია მშობლიურ და უცხოურ ენაზე. აქვს ინდივიდუალური და ჯგუფური მუშაობის უნარი. შეუძლია სამეცნიერო დიალოგის წარმართვა და საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოებასთან თემატიკურ პოლემიკაში ჩართვა მშობლიურ და უცხოურ ენებზე. პროფესიული ამოცანების გადაჭრის მიზნით შეუძლია

საკომუნიკაციო სტრატეგიებისა და ტაქტიკის და რიტორიკის კანონების ადეკვატურად გამოყენება. სხვების პოზიციის შეფასება/განხილვა კორექტული სახით; აქვს სამეცნიერო ჯგუფის ლიდერისათვის საჭირო ჩვევები.

ე) სწავლის უნარი – ანთროპოლოგიის დოქტორს აქვს უახლეს მიღწევებზე დამყარებული ცოდნა, რაც მას ხელს უწყობს შეისწავლოს და შეიმეცნოს ახალი იდეები, მზად იყოს ახალი ცოდნის არა მარტო შესაქმნელად, არამედ სხვის მიერ შექმნილი ახალი ცოდნის მისაღებადაც. შეუძლია წარმატებით აითვისოს კვლევის უახლეს მეთოდები; შეუძლია დამოუკიდებლად დაგეგმოს და მართოს სწავლის პროცესი. აქვს კრეატიული აზროვნება და შეუძლია ახალი იდეების გენერირება; აცნობიერებს უწყვეტი განათლების მნიშვნელობას, შეუძლია საჭიროების შემთხვევაში შეიცვალოს სამეცნიერო პროფილი და მოახერხოს ახალ ვითარებასთან ადაპტირება. ფლობს საგანმანათლებლო ტექნოლოგიების საშუალებით სწავლების პროცესის წარმართვის უნარს და ელექტრონული სწავლების საფუძვლებს. მონაწილეობს ელექტრონული სწავლებისა და ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების დანერგვის პროცესში.

კურსდამთავრებულს აქვთ სისტემური უნარებიდან დამოუკიდებელი სწავლისა და მუშაობის, პროექტის შემუშავების უნარები. ახალ სიტუაციაში ადაპტირების, მოპოვებული მასალისა და ინფორმაციის კრიტიკული ანალიზის უნარი და ეთიკური პრობლემებისადმი ცნობიერი დამოკიდებულება.

ვ) ღირებულებები – ანთროპოლოგიური დარგობრივი ცოდნა გულისხმობს ფართო ჰუმანიტარული ხედვისა და ღირებულებების კვლევასა და გადაცემას. კურსდამთავრებული ფლობს მეცნიერული ეთიკის ნორმებს, აქვს ინტელექტუალური საკუთრების პატივისცემის უნარი; შეუძლია პროფესიული ღირებულებების დაცვა. აქვს ტოლერანტობისა და პასუხისმგებლობის გრძნობა კოლეგებთან ურთიერთობისას. მოქმედებს სოციალური და დემოკრატიული ფასეულობების გათვალისწინებით. შეუძლია კრიტიკულად შეაფასოს სხვადასხვა ტიპის საინფორმაციო ობიექტები. პატივს სცემს კულტურათა მრავალფეროვნებას და განსხვავებულ აზრს, ამკვიდრებს აკადემიური ეთიკის ფასეულობებს, შეუძლია არა მარტო ღირებულებათა დამკვიდრების გზების ძიება, არამედ მათ დასამკვიდრებლად ინოვაციური მეთოდების შემუშავებაც.

სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები: სადოქტორო პროგრამა სავალდებულო და არჩევითი სასწავლო კურსების, დარგობრივი სემინარებისა და სამეცნიერო-კვლევითი პროექტების, საერთაშორისო, რეგიონალური და ადგილობრივი კონფერენციებში მონაწილეობის, რეცენზირებად-რეფერირებად ჟურნალებში სტატიების გამოქვეყნების და სხვა კვლევითი თუ სასწავლო აქტივობებით ხელს უწყობს და აუმჯობესებს სწავლისა და კვლევის შედეგების მიღწევის გზებს. აღნიშნულ აქტივობებში გამოიყენება სხვადასხვა მეთოდი: ვერბალური (ზეპირი პრეზენტაცია,), პრაქტიკული (პროექტის შემუშავება და წარმართვა), წიგნზე და მასალაზე მუშაობის, ანალიზისა და სინთეზის, დისკუსიის, პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება, შემთხვევის ანალიზის მეთოდები, ჯგუფური მუშაობა და სხვ.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა:

სასწავლო კომპონენტი: სასწავლო კურსების შემთხვევაში, დოქტორანტის ცოდნა ფასდება 100 ქულიანი სისტემით; მინიმალურ შეფასებას წარმოადგენს 51 ქულა; უნივერსიტეტში მოქმედი სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის თანახმად შეფასება ხორციელდება შემდეგნაირად: 91-100 – ფრიადი, A; 81-90 – ძალიან კარგი, B; 71-80 – კარგი, C; 61-70 – დამაკმაყოფილებელი, D; 51-60 – საკმარისი, E; 41-50 – ვერ ჩააბარა, FX; 0-40 – ჩაიჭრა, F. შეფასების კრიტერიუმები მოცემულია კონკრეტულ სილაბუსებში.

დარგობრივი სასემინარო ნაშრომი ფასდება ასქულიანი სისტემით რეცენზენტის მიერ 60 ქულის (დადებით შეფასებად ითვლება 30 ქულა), ხოლო სემინარის პრეზენტაცია 40 ქულის ფარგლებში წინასწარ დადგენილი კრიტერიუმებით.

კვლევით კომპონენტი:

დოქტორანტი ვალდებულია გაიაროს ინტერნაციონალიზაცია, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციებში მონაწილეობითა და მაღალრეიტინგულ რეფერირებად, რეცენზირებად ჟურნალებში დაბეჭდილი სტატიებით, სადაც იკვეთება დოქტორანტის დამოუკიდებელი მსჯელობის უნარი, ანალიზის სიღრმე და კვლევის ხარისხი, საკვლევი საკითხის სიღრმისეულად და ამომწურავად შესწავლა და მონაცემთა სარწმუნოება.

დისერტაციის შეფასება

სადისერტაციო კომისიის წევრები დისერტაციას აფასებენ ანონიმურად ასქულიანი სისტემით. დისერტაციის საბოლოო შეფასებისათვის სადისერტაციო კომისიის ხმის დამთვლელ კომისიას გამოყავს ქულათა საშუალო არითმეტიკული, რომელსაც შეუფარდებს ლათინურ შეფასებას შემდეგი სქემის მიხედვით:

დადებითი შეფასება:

- 91-100 ქულა არის შეფასება *summa cum laude* (ფრიადი)- შესანიშნავი ნაშრომი;
- 81-90 ქულა არის შეფასება *magna cum laude* (მაღიან კარგი)- – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აღემატება;
- 71-80 ქულა არის შეფასება *cum laude* (კარგი) - შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს აღემატება;
- 61-70 ქულა არის შეფასება *bene* (დამაკმაყოფილებელი)- შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აკმაყოფილებს;
- 51-60 ქულა არის შეფასება *rite* (საკმარისი) - შედეგი, რომელიც, ხარვეზების მიუხედავად, წაყენებულ მოთხოვნებს მაინც აკმაყოფილებს;

უარყოფითი შეფასება:

- 41-50 ქულა არის შეფასება *insufficienter* (არადამაკმაყოფილებელი) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს მნიშვნელოვანი ხარვეზების გამო ვერ აკმაყოფილებს;
- 40 და ნაკლები ქულა არის შეფასება *sub omni canone* (სრულიად არადამაკმაყოფილებელი) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს სრულიად ვერ აკმაყოფილებს.

დადებითი შეფასების მიღების შემთხვევაში დოქტორანტს ენიჭება დოქტორის აკადემიური ხარისხი. არადამაკმაყოფილებელი შეფასების მიღების შემთხვევაში დოქტორანტს ენიჭება ერთი წლის განმავლობაში გადამუშავებული სადისერტაციო ნაშრომის წარდგენის უფლება. სრულიად არადამაკმაყოფილებელი შეფასების მიღების შემთხვევაში დოქტორანტი კარგავს იგივე სადისერტაციო ნაშრომის წარდგენის უფლებას.

კურსდამთავრებულის დასაქმების სფეროები: კურსდამთავრებულს შეეძლება ასწავლოს უმაღლეს სასწავლო დაწესებულებებში, ან იმუშაოს სამუზეუმო, სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებში, შეეძლება მონაწილეობა მიიღოს სახელმწიფო პოლიტიკის დაგეგმვაში, იმუშაოს ეთნიკური, კულტურული, სოციალური თუ პოლიტიკური საკითხებით დაკავებულ როგორც სახელმწიფო ასევე არასამთავრობო და კერძო სტრუქტურებში, ასევე მასობრივი მედიის საშუალებებში და ტურისტულ სააგენტოებში.

სადოქტორო პროგრამაზე მიღების წინაპირობები:

- მაგისტრის ხარისხი ჰუმანიტარულ მეცნიერებებში, განათლებაში, სამართალში, სოციალურ მეცნიერებებში, ხელოვნებაში, ჯანდაცვაში, და მიმართულებათშორის დარგებში (როგორიცაა კულტურის კვლევები, რეგიონმცოდნეობა)
- ერთ-ერთი უცხო ენის (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული) ცოდნა B2 დონეზე სერტიფიკატი და/ან შესაბამისი გამოცდა.
- სავარაუდო სამეცნიერო ხელმძღვანელისა და პროგრამის ხელმძღვანელის თანხმობა;
- გასაუბრების შედეგების მიხედვით დოქტორანტურაში მიმღები კომისიის მიერ გაწეული რეკომენდაცია.

სასწავლო კომპონენტი:

დოქტორანტურა დასრულებულად ჩაითვლება, თუ დოქტორანტი აითვისებს სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ ყველა კრედიტს და წარადგენს დასაცავად სადოქტორო დისერტაციას. სადისერტაციო ნაშრომი, რომელზეც დოქტორანტი მუშაობს სწავლების პერიოდში უნდა იყოს მონოგრაფიული ხასიათის დასრულებული სამეცნიერო გამოკვლევა, რომელიც უნდა შეიცავდეს მეცნიერულ სიახლეს და წარმოადგენდეს წინგადადგმულ ნაბიჯს შესასწავლი პრობლემის კვლევაში.

სასწავლო გეგმა შედგება სასწავლო და კვლევითი კომპონენტებისაგან.

დოქტორანტმა სასწავლო კომპონენტის ფარგლებში უნდა გაიროს 60 კრედიტის ოდენობის სასწავლო კურსები.

კვლევით კომპონენტს შეადგენს:

-
- სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი 1 (სავალდებულო)
 - სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი 2 (სავალდებულო)
 - სადისერტაციო ნაშრომის მომზადება და დაცვა

პროგრამის პირველ ეტაპზე დოქტორანტები გაივლიან საერთო საუნივერსიტეტო კურსებს. ასევე მოემზადებიან ანთროპოლოგიურ მეთოდებსა და თეორიებში, დაამუშავენ სპეციალურ ლიტერატურას, საჭიროების შემთხვევაში გაივლიან დარგობრივ სალექციო კურსებს. ხელმძღვანელთან შეთანხმებით დოქტორანტი წარმოადგენს სადისერტაციო თემის გეგმას, სადაც მკაფიოდ უნდა იყოს ჩამოყალიბებული საკვლევი პრობლემა/ჰიპოთეზა, მისი სამეცნიერო ღირებულება და აქტუალობა, სავსე კვლევის სრული გეგმა და კვლევის მეთოდების ცოდნა. დოქტორანტის სწავლება გულისხმობს როგორც ფორმალურ ინსტრუქციებს ლექცია-სემინარებზე, ასევე დამოუკიდებელი კვლევის ჩატარებას,

რომელიც წარმართული იქნება პროგრამაში ჩართული პროფესორების ხელმძღვანელობითა და კონსულტაციებით. დამოუკიდებელი კვლევითი პროექტი იქნება სადოქტორო დისერტაციის საფუძველი. დოქტორანტს მოეთხოვება კოლოკვიუმზე ყოველი წლის ბოლოს წარმოადგინოს ანგარიში გაწეული სამუშაოს შესახებ და შეძლოს სამეცნიერო დისკუსიაში ჩაებას საკვლევ პრობლემის ირგვლივ. დოქტორანტები ჩართული იქნებიან ფაკულტეტის სასწავლო-სამეცნიერო საქმიანობაში.

სამეცნიერო კვლევის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა: პროგრამის მუშაობისათვის მატერიალურ ბაზას წარმოადგენს თსუ ჰუმანიტარული ფაკულტეტის ეთნოლოგიის ინსტიტუტი, იქ არსებული ბიბლიოთეკები და ტექნიკური აღჭურვილობა, ისევე როგორც ფაკულტეტის ბიბლიოთეკა და რესურს-ცენტრი

დოქტორანტების რაოდენობა: 4 დოქტორანტი

პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა: პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა ხდება ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიუჯეტიდან.

პროგრამაში მონაწილე აკადემიური პერსონალი

ხუციშვილი ქეთევანი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, თსუ პროფესორი

გუჯეჯიანი როზეტა, ისტორიის დოქტორი, თსუ ასოცირებული პროფესორი, ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერ თანამშრომელი

მინდაძე ნინო, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერ თანამშრომელი

ბითაძე ლიანა, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ თანამშრომელი

სადოქტორო პროგრამის სასწავლო და კვლევითი კომპონენტები

ა) სასწავლო კომპონენტი (60 კრედიტი)

სავალდებულო კურსები / აქტივობები– 35–30 კრედიტი (ECTS)						
	სასწავლო კურსის დასახელება	კრედიტები ს რაოდენობა ECTS	სტუდენტის საკონტაქტო მუშაობის საათები სემესტრში	სტუდენტის დამოუკიდებელი მუშაობის საათები სემესტრში	სემესტრი	ლექტორი/ები
1	სწავლების მეთოდები	5	ლექცია – 30 სთ. სამუშაო ჯგუფში მეცად. 30 სთ. საბოლოო გამოცდა – 3 სთ.	62 საათი	შემოდგომა/ გაზაფხული	ეთერ ღვინერია
2	მეცნიერების მენეჯმენტი	5	ლექცია – 15 სთ. სამუშაო ჯგუფში მეცად. 30 სთ. საბოლოო გამოცდა – 3 სთ.	77 საათი	შემოდგომა/ გაზაფხული	გიორგი ღვინერია, თამარ გოგუა
3	დოქტორანტის დარგობრივი სემინარი ¹	15			შემოდგომა/ გაზაფხული	
4	პროფესორის ასისტენტობა ²	5			შემოდგომა/	

¹ **სადოქტორო დარგობრივი სემინარი** იქმნება ფაკულტეტის სხვადასხვა სადოქტორო პროგრამის ფარგლებში, რომელშიც მონაწილეობენ შესაბამისი სადოქტორო პროგრამების ხელმძღვანელები (კოორდინატორები), სადისერტაციო ნაშრომების ხელმძღვანელები და დოქტორანტები. სადოქტორო დარგობრივი სემინარის მონაწილეები საჯარო განხილვისთვის წარმოადგენენ მოხსენებებს დარგის სხვადასხვა აქტუალურ სამეცნიერო საკითხებზე, ამა თუ იმ სამეცნიერო პრობლემის კვლევის თანამედროვე მდგომარეობაზე.

სადოქტორო დარგობრივი სემინარი არის სასწავლო კომპონენტი, რომელიც ემსახურება დოქტორანტის კვლევითი უნარების გამომუშავებას. **დოქტორანტის სასემინარო ნაშრომი არ უნდა იყოს დისერტაციის შემადგენელი ნაწილი.** სადოქტორო დარგობრივ სემინარზე წარმოდგენილი ნაშრომი სრულდება შესაბამის სამეცნიერო დარგში/სფეროში, დოქტორანტის მიერ სადოქტორო აკადემიური წერის ნორმების დაუფლებისა და დარგის კვლევის მეთოდოლოგიის ათვისების საფუძველზე. ის ფასდება დადგენილი კრიტერიუმების მიხედვით დარგში დოქტორის აკადემიური ხარისხის მქონე მკვლევართა მიერ.

² **პროფესორის ასისტენტობა** გულისხმობს შემდეგს: სამუშაო ჯგუფის, ლაბორატორიული სამუშაოების, პრაქტიკული სამუშაოს/ პრაქტიკული დავალების ჩატარება ბაკალავრიატისა და მაგისტრატურის სტუდენტებისათვის; სალექციო კურსის წაკითხვა “საბავშვო უნივერსიტეტის” მსმენელებისათვის; შუალედური და საბოლოო გამოცდის საკითხების, ტესტების მომზადება; სტუდენტთა ნაშრომების გასწორება; საბაკალავრო, სამაგისტრო ნაშრომების რეცენზირება; ელექტრონული სასწავლო კურსის მომზადება სამეცნიერო ხელმძღვანელთან შეთანხმებით (ე.წ. LMS – Learning Management System – Moodle და სხვ.); საბაკალავრო ნაშრომების ხელმძღვანელობა; ტუტორობა და სხვ.

					გაზაფხული	
5	აკადემიური წერა - (სავალდებულო სალექციო კურსი მათთვის, ვისაც აკადემიური წერა და/ან კვლევის მეთოდები წინა საფეხურზე არ გაუვლია)	5	ლექცია –15, პრაქტიკუმი –30 საათი. გამოცდის ჩატარება – 3 საათი.	77 საათი	შემოდგომა/ გაზაფხული	ქეთევან გოჩიტაშვილი, გიული შაბაშვილი
არჩევითი კურსები / აქტივობები 25 -30 კრედიტი (ECTS)						
6	ინფორმაციულ– საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება კვლევა/სწავლებაში და ელექტრონული კურსების შექმნა	10	ლექცია – პრაქტიკუმი 30 სთ. გამოცდის 6 საათი.	214 სთ.	შემოდგომა/ გაზაფხული	მაკა ერამე
7	საუნივერსიტეტო კურიკულუმის შემუშავების თანამედროვე მეთოდები	10	ლექცია – 15 სთ. სამუშაო ჯგუფში მეცად. 15 სთ.	214 სთ.	შემოდგომა/ გაზაფხული	ირინე დარჩია
8	დოქტორანტის დარგობრივი სემინარი	15			შემოდგომა/ გაზაფხული	
9	პროფესორის ასისტენტობა	5–15			შემოდგომა/	

კრედიტების რაოდენობა დამოკიდებული უნდა იყოს ჩატარებული საათების რაოდენობაზე და იმ დროზე, რომელიც მოანდომა დოქტორანტმა შესრულებულ სამუშაოს. კრედიტების მინიჭება შეიძლება მოხდეს შემდეგი პრინციპით: მაგალითად, თითოეულ ჩატარებულ საათს ემატება ოთხი საათი, ანუ პირობითად ის დრო, რომელსაც ანდომებს დოქტორანტი მისთვის მზადებას. დავუშვათ, დოქტორანტმა სემესტრის განმავლობაში ჩაატარა 30 საათი. $30 + 120 = 150$. $150 : 25 = 6$ კრედიტი.

საათების რაოდენობას შეიძლება დაემატოს ის დრო, რომელიც დოქტორანტმა დაუთმო თავისი ხელმძღვანელის (ან სხვა რომელიმე სრული და ასოცირებული პროფესორის) ლექციებზე დასწრებას პროფესიული სრულყოფის, შესაბამისი მეთოდოლოგიის დაუფლების მიზნით. მაგალითად, თუ დოქტორანტმა სემესტრში ჩაატარა 30 საათი და დაესწრო სხვის მიერ ჩატარებულ 15 ლექციას, მაშინ კრედიტის მინიჭება მოხდება შემდეგი პრინციპით: $30 + 120 + 15 = 165$. $165 : 25 = 7$ კრედიტი. კრედიტების რაოდენობა შეიძლება დამოკიდებული იყოს გასწორებული ნაშრომების რაოდენობაზე. მაგალითად, თითოეული ნაშრომის გასწორებას დოქტორანტი პირობითად ანდომებს 1 საათს. თუ მან გაასწორა 150 ნაშრომი, მას ამ საქმეზე დაუხარჯავს 150 საათი. $150 : 25 = 6$ კრედიტი.

დოქტორანტის მიერ პროფესორის ასისტენტობის შეფასება ხდება შესრულებული სამუშაოს შესახებ მომზადებული ანგარიშის საფუძველზე (დანართი #10). პროფესორის ასისტენტობისთვის კრედიტის მინიჭების წინაპირობა არის შესრულებული სამუშაოს დადებითად შეფასება იმ პროფესორის მიერ, რომელსაც დოქტორანტმა ასისტენტობა გაუწია.

					გაზაფხული	
10	საზღვარგარეთის აკრედიტებულ უმაღლეს სასწავლებლებში მოსმენილი სადოქტორო კურსები	5–25			შემოდგომა/ გაზაფხული	
11	საქართველოს სხვა აკრედიტებულ უნივერსიტეტებში მოსმენილი სადოქტორო კურსები	5–15			შემოდგომა/ გაზაფხული	
12	უნივერსიტეტის სხვა სადოქტორო პროგრამების სასწავლო კურსები	5–30			შემოდგომა/ გაზაფხული	
13	სხვა სახის აქტივობა	5–10			შემოდგომა/ გაზაფხული	

ბ) კვლევითი კომპონენტი

სავალდებულო		
	აქტივობის სახე	სემესტრი
1	სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი 1 ³	შემოდგომა/გაზაფხული
2	სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი 2	შემოდგომა/გაზაფხული
3	სადისერტაციო ნაშრომის მომზადება და დაცვა	შემოდგომა/გაზაფხული

³ 2019 - 2020 სასწავლო წლამდე სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი 1 და სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი 2 ცხადდებოდა დოქტორანტის I-II კოლოკვიუმის სახელით და ენიჭებოდა 20-20 კრედიტი. „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონში 46-ე მუხლის მე-2 გ პუნქტში 2018 წელს შესული ცვლილებით დოქტორანტის სამეცნიერო კომპონენტს აღარ ენიჭება კრედიტი.

დოქტორანტის სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი არის კვლევითი კომპონენტი, რომელიც ემსახურება დოქტორანტის მიერ დამოუკიდებელი კვლევით მიღებული სამეცნიერო სიახლის წარმოჩენას. იგი წარმოადგენს დამოუკიდებელ სამეცნიერო ნაშრომს დოქტორანტის უშუალო საკვლევო თემატიკის ფარგლებში, რომელშიც მოცემულია საკითხის ახლებური გადაწყვეტა და ორიგინალური სამეცნიერო დასკვნები.

კვლევითი პროექტის მომზადებაში დოქტორანტი იყენებს დარგობრივ სემინარზე მიღებულ გამოცდილებას.

დოქტორანტის სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი მისი დისერტაციის ნაწილია. სადისერტაციო ნაშრომის დაცვის წინაპირობას წარმოადგენს სადისერტაციო ნაშრომთან დაკავშირებული, მინიმუმ, 2 სამეცნიერო კვლევითი პროექტი, რომლის ბეჭდურ და ელექტრონულ ვერსიებს დოქტორანტი სამეცნიერო ხელმძღვანელის რეკომენდაციის საფუძველზე წარუდგენს ფაკულტეტის სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების სამსახურს. სამეცნიერო-კვლევითი პროექტის საჯარო განხილვა/პრეზენტაცია ჩატარდება სადოქტორო პროგრამის ხელმძღვანელის, დოქტორანტის სამეცნიერო ხელმძღვანელისა და ფაკულტეტის შესაბამისი დარგის აკადემიური პერსონალის ჩართულობით. კვლევითი პროექტისადმი წაყენებული შენიშვნებისა თუ რეკომენდაციების გათვალისწინება დოქტორანტისთვის სავალდებულოა დასრულებული დისერტაციის ჩაბარებამდე.